

FELSEFEYE GİRİŞ

I.Felsefenin Tanımı

Felsefe, evreni ve evrende birbiri ile ilişki içindeki her şeyi anlamayı amaçlayan kapsamlı düşünsel faaliyettir. Bu faaliyetin nihai amacı varlığı bir bütünlük içerisinde anlamlandırmaktır.

Felsefenin kesin ve her koşulda geçerli bir tanımı yoktur. Her filozof felsefeye kendilerine has bir tanım getirmiştir. Bunun sebebi felsefenin dinamik (değişken) bir yapıya sahip olması ve metafizik gibi öznel kavramları içermesidir. Ayrıca belli bir konu alanı yoktur, herhangi bir filozof herhangi bir konuyla alakalı felsefe yapabilir.

Felsefe faaliyetinin içerisinde konular üzerine derin ve çok boyutlu bir şekilde düşünmek, evren, doğa, insan ile alakalı sorular sormak ve sorgulamak, kavramları yerli yerine oturtmak vardır.

II.Felsefi Düşüncenin Nitelikleri

Sorgulama: Felsefi düşünce soru temelli oluşur, soru sormak da filozofun sorgulayıcı olma özelliğine dayalıdır.

Şüphecilik: Filozofun bildiklerinden şüphe duyması, hiçbir şeyi kesin olarak doğru kabul etmemesidir.

Reflektif Olma: Filozofun kendi düşüncelerini yeniden gözden geçirip düzenlemesidir.

Rasyonellik: Düşüncenin akla dayalı olmasıdır.

Tutarlılık: Filozofun birbiriyle çelişki içerisinde görüşlerinin bulunmamasıdır. Eğer tutarlı olmayan görüşler varsa çelişki yaratan önerme ya değiştirilmeli, ya da tamamen bırakılmalıdır.

Kümülatif Olma (Yığılımlı ilerleme): Her bir filozofun görüşlerinin bir felsefi düşünce birikimine katkıda bulunmasıdır. Bilimdeki kümülatifliğin aksine felsefede bir düşünce başka bir düşünceyi çürütmez, tüm düşünceler aynı anda karşıt görüşler olarak var olur.

Eleştirel Düşünme: Üzerinde felsefe yapılan konunun tüm yönleriyle, objektif eleştiriler yöneltilerek ele alınmasıdır.

Sistemlilik: Filozofun felsefenin bir alanındaki görüşünü kullanarak diğer alanlardaki görüşlerini bunun üzerine inşaa etmesidir.

Öznellik: Her filozofun aynı felsefi soruya farklı yanıt vermesi, kavram tanımlarının ve belirli konular üzerindeki görüşlerin filozoftan filozofa değişmesidir.

Evrensellik: Filozofların çıkarımının dünyanın her yerinde geçerli olmasıdır.

Hayret Etme: Felsefi sorulara cevap arama faaliyetinin ve beraberinde gelen uyanışların filozofta oluşturduğu hayret hissidir.

III.Felsefenin Konuları

a.Temel Konular

Ontoloji: Varlıkla alakalı felsefe dalıdır. Varlık var mıdır, varlığın doğası nedir, varlıkta anlam var mıdır gibi konular üzerine çalışır.

Epistemoloji: Bilgi felsefesidir. Doğru bilgi mümkün müdür, doğru bilgiye ulaşma yolları gibi konular üzerinde çalışır.

Değer Felsefesi (Aksiyooloji): Etik ve estetik olarak ikiye ayrılır. İnsanın belirli değerlerini, bu değerlerin ne ifade ettiğini ve nasıl tanımlandıklarını inceler.

b.Konularına Göre Diğer Felsefe Alanları

Etik: Neyin ahlaki olup olmadığını, ahlaki olmanın ne demek olduğunu, bir şeyin ahlaki olup olmadığını nasıl belirleneceğini ve neden ahlaki davranmalıyız sorusunun cevaplarını inceler.

Estetik: Sanat, güzellik, sanatın güzelliğini takdir etme gibi kavramları inceler.

Din: Tanrı var mıdır, varsa özellikleri nelerdir, nasıl bir Tanrıdır, din nedir, dini etik nedir gibi konuları inceler.

Siyaset: İdeal devlet düzeni ne olmalıdır, bir toplum nasıl yönetilmelidir, insan hakları, adalet, kanun, hukuk gibi kavramları inceler.

Bilim: Bilim neyi açıklayabilir, neyi açıklayamaz, yöntem ve sınırları nedir sorularını inceler.

IV.Felsefenin Bireysel ve Toplumsal Etkileri

BİREYSEL	TOPLUMSAL
Kişinin sorgulayıcı ve rasyonel olmasına olanak sağlar.	Demokratik ve hoşgörümlü bir toplum oluşumunu sağlar.
Kişinin kendini tanımasını ve özgür düşünebilmesini sağlar.	Kültürel etkileşimi artırır.
Bireyin farklılıklara karşı hoşgörümlü olmasını sağlar.	Eğitim ve bilime katkılar sağlar.
Demokratik değerlere saygılı bir birey	Bilgi toplumu oluşturur.

yaratır.	Toplumsal önyargıları giderir.
----------	--------------------------------

V.Felsefenin Ortaya Çıkışı

Felsefenin Antik Yunan'da Çıkma Sebepleri:

1-Demokrasi kültürü, düşüncüyü serbestçe ifade edebilme özgürlüğü (siyasi meseleler forumlarda açıkça tartışılmıştır). (Sadece hür erkekler oy kullanabildiği için çoğulcu demokrasi anlayışı yansıtılmamıştır).

2-Yunan'ın ticaret yolları aracılığıyla diğer medeniyetlerle etkileşim içinde olması.

3-Yunan'ın yüksek refah seviyesinin ve köleliğin sağladığı boş zamanın felsefe etkinliğine olanak sağlaması.

NOT: İlk filozof: Miletli Thales.

NOT: Historia kavramı Yunan'da yolda olmak anlamında kullanılmıştır. Bu kavram filozofun sorgulayışı ve gerçek bilgiyi arama yolunda olmasıyla ilişkilendirilebilir.

NOT: Yunanda felsefenin ortaya çıkışı mitostan logosa geçiş süreci olarak adlandırılır. Mitos, mit kelimesinden gelir ve anlatı/hikaye anlamına gelir. Logos ise gerçek ya da doğru bilgi olarak tanımlanabilir.

VI.Felsefenin Tarihçesi

ÇAĞ	YIL ARALIĞI	TEMEL KONULAR
Antik Çağ Felsefesi	MÖ 6. yy. - MS 5. yy	Varlık, epistemoloji
Ortaçağ Felsefesi	5. - 15. yy	Din
Rönesans ve Aydınlanma Çağı Felsefesi	15. - 19. yy	Siyaset, estetik, etik
20. yy. ve Modern Felsefe	20. yy. - ...	Mantık ve dil